Dziennik Urzędowy
Unii Europejskiej

PL
Seria C

C/2026/5419

16.10.2026

ZALECENIE RADY

z dnia 9 października 2026 r.

zezwalające Grecji na odchylenie od maksymalnych stóp wzrostu wydatków netto ustalonych przez Radę na podstawie rozporządzenia (UE) 2024/1263 (Uruchomienie krajowej klauzuli wyjścia)

(C/2026/5419)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 121,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1263 w sprawie skutecznej koordynacji polityk gospodarczych i w sprawie wielostronnego nadzoru budżetowego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 ([1]), w szczególności jego art. 26,

uwzględniając zalecenie Komisji Europejskiej,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Podstawowymi elementami unijnych ram zarządzania gospodarczego są: rozporządzenie (UE) 2024/1263, wraz ze zmienionym rozporządzeniem (WE) nr 1467/97 ([2]), oraz zmieniona dyrektywa Rady 2011/85/UE ([3]). Celem ram jest wspieranie zdrowych i stabilnych finansów publicznych oraz zrównoważonego i inkluzywnego wzrostu i odporności poprzez reformy i inwestycje, a także zapobieganie nadmiernym deficytom publicznym. Ramy wspierają poczucie odpowiedzialności na szczeblu krajowym i koncentrują się na perspektywie średniookresowej, a jednocześnie służą skutecznemu i spójnemu egzekwowaniu reguł.

(2) Maksymalne stopy wzrostu wydatków netto ustalone w zaleceniu Rady zgodnie z art. 17 ust. 1, art. 19 lub art. 20 rozporządzenia (UE) 2024/1263 stanowią jednolity wskaźnik operacyjny do celów rocznego nadzoru fiskalnego nad każdym państwem członkowskim i centralny element ram zarządzania gospodarczego. Maksymalne stopy wzrostu wydatków netto ustalone w tym zaleceniu Rady wyznaczają ograniczenie budżetowe na okres czterech lub pięciu lat; jego podstawą jest czteroletni okres dostosowawczy, który może zostać wydłużony o dodatkowy okres wynoszący maksymalnie trzy lata.

(3) Ramy te umożliwiają elastyczne stosowanie przepisów w przypadku wyjątkowych okoliczności, które pozostają poza kontrolą państw członkowskich i mają znaczący wpływ na finanse publiczne, zgodnie z art. 26 rozporządzenia (UE) 2024/1263 („krajowe klauzule wyjścia"). W takiej sytuacji, na wniosek państwa członkowskiego oraz na zalecenie Komisji oparte na analizie tego wniosku, Rada może w ciągu czterech tygodni od zalecenia Komisji przyjąć zalecenie zezwalające państwu członkowskiemu na odchylenie od maksymalnych stóp wzrostu wydatków netto ustalonych dla niego przez Radę, w przypadku gdy (i) wyjątkowe okoliczności pozostające poza kontrolą państwa członkowskiego (ii) mają znaczący wpływ na jego finanse publiczne oraz (iii) pod warunkiem że takie odchylenie nie zagraża stabilności finansów publicznych w średnim okresie. Rada ma wskazać termin ograniczający czas trwania takiego odchylenia.

(4) Rosyjska wojna napastnicza przeciwko Ukrainie i jej reperkusje stanowią dla Unii Europejskiej wyzwanie egzystencjalne. Komisja zwróciła się do państw członkowskich, aby wystąpiły o uruchomienie w skoordynowany sposób krajowej klauzuli wyjścia przewidzianej w pakcie stabilności i wzrostu w celu wsparcia działań UE na rzecz szybkiego i znacznego zwiększenia wydatków na obronę ([4]), a Rada Europejska pozytywnie odniosła się do tej propozycji w dniu 6 marca 2025 r.

([1]) Dz.U. L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
([2]) Rozporządzenie Rady (WE) nr 1467/97 z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie przyspieszenia i wyjaśnienia procedury nadmiernego deficytu (Dz.U. L 209 z 2.8.1997, s. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/2024-04-30).
([3]) Dyrektywa Rady 2011/85/UE z dnia 8 listopada 2011 r. w sprawie wymogów dla ram budżetowych państw członkowskich (Dz. U. L 306 z 23.11.2011, s. 41, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/2024-04-30).
([4]) Komunikat Komisji, „Uwzględnianie wyższych wydatków na obronność zgodnie z paktem stabilności i wzrostu", Bruksela, 19.3.2025, C(2025) 2000 final.

(5) Na wniosek Grecji Rada w dniu 8 lipca 2025 r. na zalecenie Komisji przyjęła zalecenie zezwalające Grecji na odchylenie od zalecanych maksymalnych stóp wzrostu wydatków netto w celu zwiększenia wydatków na obronność ([5]). Elastyczność ta ma na celu ułatwienie przejścia na wyższe poziomy wydatków na obronę, pod warunkiem że nie zagraża to stabilności finansów publicznych w średnim okresie.

(6) W komunikacie z dnia 3 czerwca 2026 r. Komisja ogłosiła możliwość rozszerzenia zakresu krajowej klauzuli wyjścia, aby uwzględnić działania uchwalone przez państwa członkowskie po dniu 28 lutego 2026 r., które to działania (zwane dalej „działaniami w zakresie bezpieczeństwa energetycznego") zwiększają odporność strukturalną europejskiego systemu energetycznego i przyspieszają odejście od paliw kopalnych ([6]). Dnia 18 sierpnia 2026 r. Komisja opublikowała zawiadomienie zawierające dodatkowe wytyczne dla państw członkowskich dotyczące zakresu i założeń dodatkowej elastyczności w odniesieniu do działań w zakresie bezpieczeństwa energetycznego ([7]). Aby uniknąć zagrożenia dla stabilności finansów publicznych oraz ograniczyć nieunikniony wzrost dostosowania fiskalnego w kolejnych okresach, obecny pułap wynoszący 1,5 % PKB pozostaje niezmieniony i ma zastosowanie do elastyczności związanej zarówno z obronnością, jak i z energią. Ponadto elastyczność przyznana na poczet działań w zakresie bezpieczeństwa energetycznego nie powinna przekraczać 0,3 % PKB rocznie, a skumulowana elastyczność do końca 2028 r. nie powinna przekraczać 0,6 % PKB.

(7) Dnia 6 sierpnia 2026 r. Grecja przedłożyła Radzie i Komisji wniosek o rozszerzenie zakresu stosowania krajowej klauzuli wyjścia w celu uwzględnienia dodatkowych działań zwiększających bezpieczeństwo energetyczne. W swoim wniosku Grecja wskazuje na konsekwencje działań wojskowych w Zatoce Perskiej, które zagrażają długoterminowemu bezpieczeństwu energetycznemu Europy. Sytuacja ta stanowi wyjątkową okoliczność pozostającą poza kontrolą państwa członkowskiego i wymaga znacznego zwiększenia wydatków publicznych w celu ograniczenia zależności od importowanych paliw kopalnych oraz podatności na zagrożenia związane z tą zależnością, co przyczyni się do bezpieczeństwa energetycznego.

(8) Grecja zawarła w swoim wniosku wstępny wykaz planowanych działań w zakresie bezpieczeństwa energetycznego finansowanych ze środków krajowych, a tym samym mających bezpośredni wpływ na budżet, które to działania zostały uchwalone po dniu 28 lutego 2026 r. w celu ograniczenia zależności od importowanych paliw kopalnych i wzmocnienia bezpieczeństwa Europy. Planowane działania wspierają inwestycje m.in. w panele fotowoltaiczne, magazynowanie czystej energii, pompy ciepła i podgrzewacze wody, modernizację energetyczną budynków publicznych i infrastruktury publicznej, a także podniesienie efektywności energetycznej systemu kolejowego. Ze wstępnej oceny wynika, że planowane działania mogą wchodzić w zakres elastyczności przewidzianej na bezpieczeństwo energetyczne. Wynik tej wstępnej oceny nie przesądza o ocenach kwalifikowalności, które zostaną przeprowadzone w przyszłości przez Komisję. Działania powinny być ukierunkowane i opłacalne oraz zaprojektowane w taki sposób, aby zmaksymalizować ich wpływ pod względem wkładu w obniżenie emisyjności lub w oszczędność energii. W stosownych przypadkach konieczne będzie również uwzględnienie powiązanych potrzeb w zakresie infrastruktury, w szczególności dodania nowej przepustowości sieci lub jej modernizacji.

(9) Komisja będzie przeprowadzać – w ramach regularnego nadzoru fiskalnego – ocenę kwalifikowalności konkretnych działań pod względem ich zakresu, dodatkowości, ukierunkowania/opłacalności, a także wpływu na budżet; ocena ta będzie służyć w szczególności określeniu, jaką elastyczność z tytułu działań w zakresie bezpieczeństwa energetycznego należy uwzględnić przy obliczaniu rachunku kontrolnego Grecji oraz badaniu zgodności z zalecanymi maksymalnymi stopami wzrostu wydatków netto.

(10) W tym celu Grecja powinna dwa razy w roku przedstawiać Komisji wykaz konkretnych działań w zakresie bezpieczeństwa energetycznego, które to działania uznaje za kwalifikujące się do objęcia elastycznością przewidzianą w krajowej klauzuli wyjścia, wraz z dowodami dotyczącymi ich kwalifikowalności i wpływu na budżet. Takie regularne zgłaszanie działań w zakresie energii będzie stanowić część procesu nadzoru fiskalnego przeprowadzanego dwa razy w roku. Wiosenna runda sprawozdawcza powinna obejmować działania i ich koszty budżetowe za rok poprzedni oraz prognozy na rok bieżący, a jesienna – działania prowadzone w roku bieżącym oraz działania, które uchwalono albo ogłoszono na rok następny w wiarygodny i wystarczająco szczegółowy sposób. Umożliwi to Komisji uwzględnienie w ramach nadzoru fiskalnego konkretnych działań mających na celu zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego, do wysokości maksymalnych pułapów: 0,3 % PKB w ujęciu rocznym i 0,6 % PKB w ujęciu skumulowanym.

([5]) Zalecenie Rady z dnia 8 lipca 2025 r. zezwalające Grecji na odchylenie od maksymalnych stóp wzrostu wydatków netto ustalonych przez Radę na podstawie rozporządzenia (UE) 2024/1263 (Uruchomienie krajowej klauzuli wyjścia) (Dz.U. C, C/2025/3965, 20.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3965/oj).

([6]) Komunikat Komisji „Europejski semestr 2026 – pakiet wiosenny" (COM(2026) 200 final).

([7]) Zawiadomienie Komisji – wytyczne dla państw członkowskich dotyczące rozszerzenia zakresu krajowej klauzuli wyjścia do celów bezpieczeństwa energetycznego (Dz.U. C, C/2026/4514, 18.8.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/4514/oj).

(11) Niniejsze zalecenie zastępuje zalecenie C/2025/3965 ([8]).

(12) Niniejsze zalecenie nie zmienia definicji deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych, długu sektora instytucji rządowych i samorządowych, wydatków netto sektora instytucji rządowych i samorządowych ani powiązanych pojęć. Grecja ma obowiązek zestawiać i przedstawiać dane oparte na tych pojęciach zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2024/1263, rozporządzeniem Rady (WE) nr 479/2009 ([9]) i rozporządzeniem (UE) nr 549/2013 ([10]),

NINIEJSZYM ZALECA:

1. Grecji zezwala się do 2028 r. na odchylenie od maksymalnych stóp wzrostu wydatków netto określonych przez Radę w zaleceniu C/2025/661 ([11]) oraz na przekroczenie tych stóp, o ile wydatki netto przekraczające te maksymalne stopy wzrostu nie będą wyższe niż:

   (i) sumy:

      (a) wzrostu wydatków na obronność od 2024 r. (rok odniesienia), wyrażonego jako procent PKB;

      b) kosztów budżetowych kwalifikujących się działań, które zwiększają bezpieczeństwo energetyczne, w latach 2026–2028, do wysokości pułapów wynoszących 0,3 % PKB rocznie i 0,6 % PKB w ujęciu skumulowanym dla całego okresu;

   (ii) pod warunkiem, że łączne odchylenie przekraczające maksymalne stopy wzrostu wydatków netto nie wynosi więcej niż 1,5 % PKB.

2. W kolejnych latach po 2028 r. Grecja może nadal wykazywać odchylenie od maksymalnych stóp wzrostu wydatków netto określonych w zaleceniu Rady zgodnie z art. 17, 19 lub 20 rozporządzenia (UE) 2024/1263 i przekraczać te stopy, o ile wydatki netto przekraczające maksymalne stopy wzrostu związane są z dostawami sprzętu wojskowego zamówionymi przed końcem 2028 r. i nie przewyższają łącznego pułapu, o którym mowa powyżej.

3. Zgodnie z art. 22 ust. 7 rozporządzenia (UE) 2024/1263 odchyleń od maksymalnych stóp wzrostu wydatków netto ustalonych przez Radę, na które zezwolono w niniejszym zaleceniu, nie rejestruje się na rachunku kontrolnym Grecji jako obciążeń.

4. W celu zapewnienia prawidłowego rejestrowania dodatkowych wydatków Grecja przedstawi rzeczywiste i planowane dane dotyczące całkowitych wydatków na obronność (dział 02 COFOG), w tym na inwestycje w obronność (dział COFOG 02 P.51), a także wszelkich wydatków finansowanych z pożyczek w ramach SAFE, które nie są objęte COFOG-02:

   (a) dla lat od 2021 do roku T-1 (gdzie rok T jest rokiem bieżącym) włącznie, w sprawozdawczości dla Komisji (Eurostatu) zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 479/2009;

   b) dla lat od 2021 r. do roku T (rok bieżący) włącznie, w krajowych średniookresowych planach budżetowo-strukturalnych oraz w rocznych sprawozdaniach z postępów zgodnie z art. 11 ust. 1 i art. 15 oraz art. 21 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2024/1263;

   c) dla lat T (rok bieżący) i T+1 w projektach planów budżetowych zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 472/2013 ([12]).

([8]) Zalecenie Rady z dnia 8 lipca 2025 r. zezwalające Grecji na odchylenie od maksymalnych stóp wzrostu wydatków netto ustalonych przez Radę na podstawie rozporządzenia (UE) 2024/1263 (Uruchomienie krajowej klauzuli wyjścia) (Dz.U. C, C/2025/3965, 20.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3965/oj).

([9]) Rozporządzenie Rady (WE) nr 479/2009 z dnia 25 maja 2009 r. o stosowaniu Protokołu w sprawie procedury dotyczącej nadmiernego deficytu załączonego do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (Dz.U. L 145 z 10.6.2009, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/479/2014-09-01).

([10]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (Dz.U. L 174 z 26.6.2013, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/549/2025-09-01).

([11]) Zalecenie Rady z dnia 21 stycznia 2025 r. w sprawie zatwierdzenia krajowego średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego Grecji (Dz.U. C, C/2025/661, 10.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/661/oj).

([12]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 472/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie wzmocnienia nadzoru gospodarczego i budżetowego nad państwami członkowskimi należącymi do strefy euro dotkniętymi lub zagrożonymi poważnymi trudnościami w odniesieniu do ich stabilności finansowej (Dz.U. L 140 z 27.5.2013, s. 1).

5. Do celów niniejszego zalecenia Grecja ma obowiązek zgłaszać Komisji w latach 2026–2028 konkretne działania zwiększające bezpieczeństwo energetyczne, aby umożliwić ich prawidłowe rejestrowanie. Zgłoszeń należy dokonywać zgodnie ze wzorem przekazanym przez Komisję; wymagane są m.in. informacje na temat stanu wdrożenia tych konkretnych działań i dowody dotyczące ich kwalifikowalności oraz przejrzysta i ostrożna kwantyfikacja. Zgłoszeń należy dokonywać dwa razy w roku – do dnia 15 kwietnia wiosną i do dnia 15 października jesienią, w kontekście projektów planów budżetowych.

Niniejsze zalecenie skierowane jest do Republiki Greckiej.

Sporządzono w Luksemburgu dnia 9 października 2026 r.

W imieniu Rady

Przewodniczący

S. HARRIS